

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST ZA POTREBE SLOVENCEV V ZAMEJSTVU A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ SZLOVÉNEK KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉGE

Marjan Gujtman

Ministrstvo za kulturo RS - Szlovén Művelődési Minisztérium

Monošter, 14. 11. 2016 - Szentgotthárd, 2016. 11. 14.

Slovenci v zamejstvu

- v Italiji: Tržaška pokrajina, Goriška pokrajina, Videmska pokrajina, Kanalska dolina
- v Avstriji: južna Koroška, Radgonski kot
- na Madžarskem: Porabje
- na Hrvaškem: Severna Istra, zaledje Reke, Gorski kotar, Međimurje, Obkolpje, Obsotelje

Külföldön élő szlovének

- Olaszországban: Trieszti tartomány, Gorikai tartomány, Videmi tartomány, Kanal völgye
- Ausztriában: Dél-Karintia, Radgonai sarok
- Magyarországon: Rábavidék
- Horvátországban: Észak Isztria, Rijeka környéke, Gorski kotar, Muraköz, Kolpa folyó mente, Obsotelje

Slovenci v zamejstvu

številčnost avtohtonega
prebivalstva:

Italija:
❖ med 70.000 in
80.000 Slovencev

Madžarska:
❖ približno 3.000 Slovencev (Porabje)

Hrvaška:
❖ približno 3.500 Slovencev

Avstrija:
❖ med 20.000 in 30.000 Slovencev (Koroška),
❖ približno 1.500 Slovencev (Štajerska)

**A külföldön élő szlovén nemzetiség száma – Olaszországban, Ausztriában,
Magyarországon és Horvátországban**

Dostopnost knjižničnih storitev

- zamejske knjižnice (knjižnice organizacij slovenske manjšine v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem)
- splošne knjižnice v sosednjih državah
- obmejne splošne knjižnice (nabava in izposoja gradiva, storitve, strokovna pomoč)

Könyvtári szolgáltatások a határon túl

- határon túli könyvtárak (a szlovén nemzetiségi intézmények könyvtárai Olaszországban, Ausztriában, Magyarországon és Horvátországban)
- a szomszédos országokban lévő közkönyvtárak
- a határ menti közkönyvtárak (dokumentumok beszerzése és kölcsönzése, könyvtári szolgáltatások és szakmai segítség)

Dostopnost knjižničnih storitev v Italiji

- Narodna in študijska knjižnica Trst (osrednja knjižnica Slovencev v Italiji)
- Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši, Opčine
- Občinska knjižnica Zgonik
- Občinska knjižnica Nade Pertot v Nabrežini
- Občinska knjižnica Milje
- Knjižnica Dušana Černeta v Trstu
- Knjižnica Borisa Pahorja v Proseku

Nemzetiségi könyvtári szolgáltatások Olaszországban

- Nemzeti és Tanulmányi Könyvtár Trieszt
(az olaszországi szlovének központi könyvtára)
- Pinko Tomažič Könyvtár, Opčine
- Községi Könyvtár, Zgonik
- Nada Pertot Községi Könyvtár, Nabrežini
- Községi Könyvtár, Milje
- Dušan Černet Könyvtár, Trieszt
- Boris Pahor Könyvtár, Prosek

Dostopnost knjižničnih storitev v Italiji

- Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (območje Tržaške pokrajine)
- Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (območje Goriške in Videmske pokrajine)

Nemzetiségi könyvtári szolgáltatások Olaszországban

- Srečko Vilhar Körzeti Központi Könyvtár Koper (a trieszti tartomány részére)
- France Bevk Gorikai Könyvtár Nova Gorica (a gorikai és a videmi tartományok részére)

„čezmejni bibliobus“ - határon túli bibliobusz

Vir: Goriška knjižnica Franceta Bevka Goriška knjižnica

Program Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper

- nakup knjižničnega gradiva
- enotna članska izkaznica
- premični zbirki na Proseku in v Dolini
- uvedba postajališča bibliobusa v Devinu
- skupni projekti (Dobreknjige.si, Primorci.si, Primorci beremo, Kamra)

Srečko Vilhar Körzeti Központi Könyvtár programja, Koper

- könyvtári dokumentumok vásárlása
- egységes olvasójegy
- letéti könyvállomány Prosekon és Dolinán
- kölcsönzőhely kialakítása Devinben a bibliobusz részére
- közös projektek (Dobreknjige.si, Primorci.si, Primorci beremo, Kamra)

Program Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper

- ustvarjalnica zgodb po metodi lego kock za otroke 9-12 let
- strokovno sodelovanje (srečanja, izobraževanja)
- možnost uvedbe brezplačne medknjižnične izposoje
- brezplačna izposoja e-knjig v slovenskem jeziku
- izmenjava razstav in drugih kulturnih dogodkov
- skupna informativna zgibanka

Srečko Vilhar Körzeti Központi Könyvtár programja, Koper

- meseóra a 9-12 éves gyermekek részére a lego kockák segítségével
- szakmai együttműködés (találkozók és továbbképzés)
- az ingyenes könyvtárközi kölcsönzés megszervezése
- a szlovén nyelvű e-könyvek ingyenes kölcsönzése
- kiállítások s egyéb művelődési rendezvények cseréje
- közös tájékoztató brosúra kiadása

Strokovno srečanje „Knjižnice brez meja“ „Könyvtárak határok nélkül“ szaktanácskozás

Vir: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper

Program Goriške knjižnice

- dejavnost bibliobusa (Špeter, Doberdob, Romjan)
- nakup knjižničnega gradiva
- bralni projekt POPslastice za srednješolce in drugi skupni projekti
- aktivno strokovno sodelovanje (srečanja, izobraževanje)
- brezplačna izposoja e-knjig v slovenskem jeziku
- digitalizacija slovenskega gradiva, izdanega v Italiji
- skupna informativna zgibanka

A Goricai Könyvtár programja

- mozgókönyvtári tevékenység (Špeter, Doberdob, Romjan)
- könyvtári dokumentumok vásárlása
- olvasási verseny POPédességek a középiskolásoknak egyéb kiegészítő tevékenységgel
- aktív szakmai együttműködés (találkozók, továbbképzések)
- szlovén nyelvű e-könyvek ingyenes kölcsönzése
- Olaszországban kiadott szlovén nyelvű dokumentumok digitalizálása
- közös tájékoztató brosúra

Dostopnost knjižničnih storitev na Hrvaškem

- Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac (osrednja knjižnica Slovencev na Hrvaškem)
- Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper (območje Istrske županije – Umag, Poreč; območje Reke)

Nemzetiségi könyvtári szolgáltatások Horvátországban

- Ivan Goran Kovačić Városi Könyvtár Karlovac (a horvátországi szlovének központi könyvtára)
- Miran Jarc Könyvtár Novo mesto
- Srečko Vilhar Körzeti Központi Könyvtár Koper (Iztria megye – Umag, Poreč; és Rijeka környéke)

Program Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto

- nakup knjižničnega gradiva
- bralni projekti
- izmenjava kulturnih dogodkov
- mednarodno strokovno posvetovanje „Knjižnica – igrišče znanja in zabave“
- drugo strokovno sodelovanje (izmenjava strokovnih delavcev)
- „bibliobusiranje“

Miran Jarc Könyvtár programja Novo meston

- könyvtári dokumentumok vásárlása
- olvasást népszerűsítő projektek
- művelődési rendezvények cseréje
- nemzetközi szaktanácskozás „Könyvtár – a tudás és a hasznos időtöltés tárháza“
- egyéb szakmai együttműködési formák (vendég könyvtárosok cseréje)
- „bibliobuszozás“ a partnerkönyvtár ellátó területén

BIBLIOBUSIRANJE

23. 9. 2016 | Duga Resa, Ozalj, Karlovac

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

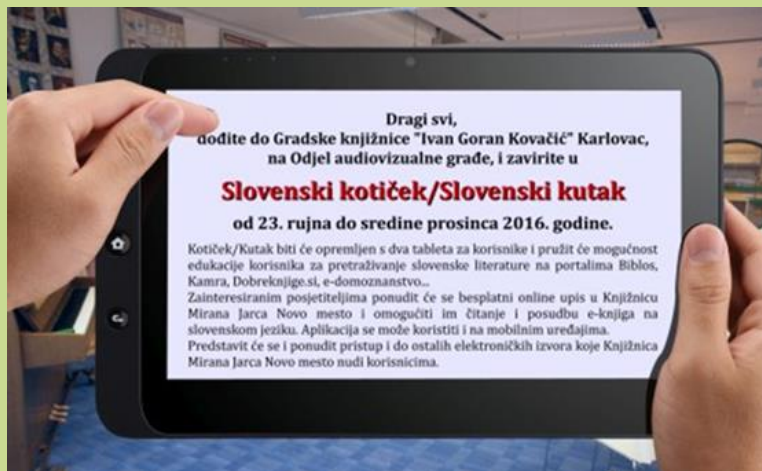

DUGA RESA
9.30
Park Vila

OZALJ
12.00
Park igrališta ispred vrtića

KARLOVAC
14.00
Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić"
Karlovac

- KREATIVNE RADIONICE ZA DJECU
- ZABAVA SA ZVONKOM I PATULJKOM ICIJEM

2016. szept. 23. - szlovén és horvát bibliobuszok Duga Resán, Ozaljban és Karlovacon.

Vir: Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Program Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper

- enotna članarina (knjižnic v Umagu, Poreču in Kopru)
- nakup knjižničnega gradiva
- premične zbirke (Umag, Poreč, Bazovica (Reka), Červar)
- ustvarjalnica zgodb po metodi lego kock
- brezplačna izposoja e-knjig v slovenskem jeziku
- skupni projekti
- strokovno sodelovanje (večkulturna srečanja, festivali, izobraževanja)

Srečko Vilhar Körzeti Központi Könyvtár programja, Koper

- egységes tagsági díj (Umagban, Porečben és Koperban)
- könyvtári dokumentumok vásárlása
- letéti gyűjtemények (Umag, Poreč, Bazovica (Rijeka), Červar)
- meseórák a lego kockák segítségével
- szlovén nyelvű e-könyvek ingyenes kölcsönzése
- közös projektek
- szakmai együttműködés (kultúrák találkozása, fesztiválok, továbbképzések)

Postavitev premične zbirke v Umagu A letéti könyvgyűjtemény átadása Umagban

Vir: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper

Dostopnost knjižničnih storitev v Avstriji

- Slovenska študijska knjižnica Celovec (osrednja knjižnica Slovencev v Avstriji)
- Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Nemzetiségi könyvtári szolgáltatások Ausztriában

- Szlovén Tanulmányi Könyvtár Klagenfurt (az ausztriai szlovének központi könyvtára)
- dr. Franc Sušnik Karintiai Körzeti Központi Könyvtár, Ravne na Koroškem

Program Koroške osrednje knjižnice dr. F. S. Ravne

- nakup knjižničnega gradiva
- skupni bralni projekti za različne ciljne skupine uporabnikov (npr. Rastem s knjigo)
- medknjižnična izposoja
- promocija domoznanstva
- skupna informativna zgibanka

A Karintiai dr. F. S. Körzeti Központi Könyvtár programja, Ravne

- könyvtári dokumentumok vásárlása
- közös olvasási projektek a különféle célcsoportok részére (Rastem s knjigo – Együtt növünk a könyvekkel)
- könyvtárközi dokumentum csere
- helyismereti bemutatók
- közös tájékoztató brosúra

Pravljična ura v Šmihelu nad Pliberkom Meseóra a Pliberk közelében lévő Šmihelben

Vir: Koroška osrednja knjižnica dr. F. Sušnika Ravne na Koroškem

Dostopnost knjižničnih storitev na Madžarskem

- Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (bibliobus)
- sodelovanje z Zvezo Slovencev na Madžarskem (osrednje knjižnice za Slovence na Madžarskem še ni)
- preučitev možnosti za vzpostavitev krajevne knjižnice v Monoštru

Nemzetiségi könyvtári szolgáltatások Magyarországon

- Területi és Tanulmányi Könyvtár, Múraszombat (bibliobusz)
- együttműködés a Magyarországi Szlovének Szövetségével (a magyarországi szlovéneknek még nincs központi könyvtáruk)
- a lehetőségek felmérése egy nemzetiségi könyvtár felállítása terén Szentgotthárdon

Program Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota

- nakup knjižničnega gradiva
- dejavnost bibliobusa („porabska proga“)
- bralni projekt „Jaz pa berem“ za mlajše otroke
- pravljичne urice v vzgojno-izobraževalnih ustanovah v Porabju
- strokovno sodelovanje

A muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár programja

- könyvtári dokumentumok vásárlása
- utazó könyvtári tevékenység („rábavidéki útvonal“)
- „Én már tudok olvasni“ olvasási projekt a kisgyermekek részére
- meseórák a nevelő-oktató intézményekben Rábavidéken
- szakmai együttműködés

Porabska proga potujoče knjižnice

A bibliobusz rábavidéki útvonala

Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Postajališče bibliobusa v Dolnjem Seniku A bibliobusz megállóhelye az alsószölnöki óvodánál

Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Podpora Ministrstva za kulturo RS

- sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva (tudi e-knjig v slovenskem jeziku)
- financiranje obveznega izvoda (Trst, Celovec)
- sofinanciranje programov dejavnosti splošnih knjižnic na obmejnih območjih (2016, pravkar neposredni poziv za leto 2017)
- finančna podpora drugim skupnim projektom slovenskih splošnih knjižnic (portali Kamra, Dobreknjige.si; Rastem s knjigo - JAK)
- sofinanciranje nakupa bibliobusa

A Szlovén Művelődési Minisztérium támogatása

- könyvtári dokumentumok részfinanszírozása (a szlovén nyelvű e-könyvekkel együtt)
- a köteles példányok finanszírozása (Trieszt, Klagenfurt)
- a határmenti közkönyvtári programok részfinanszírozása (2016-ban és most jelent meg a felhívás 2017-re)
- pénzügyi támogatás a közkönyvtárak részére más közös projektumok keretében (Kamra webportál, Dobreknjige.si; Rastem s knjigo - JAK)
- bibliobusz vásárlása – minisztériumi részfinanszírozás

Cilji podpore knjižničnim programom za zamejske Slovence

- Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev
- Razvijanje projektov bralne kulture in knjižnične vzgoje
- Strokovno in kulturno sodelovanje s knjižnicami v zamejstvu
- Druge aktivnosti (npr. posebne akcije za promocijo dejavnosti, digitalizacija gradiva, ki je kulturna dediščina Slovencev v zamejstvu, vključevanje v medkulturno sodelovanje ipd.)

A külföldön élő szlovének könyvtári programjainak támogatási céljai

- Az állandó hozzáférés biztosítása a könyvtári dokumentumokhoz és szolgáltatásokhoz
- Az olvasáskultúra és a könyvtári nevelés fejlesztési projektjei
- Szakmai és kulturális együttműködés a határon túli könyvtárakkal
- Egyéb tevékenység (külön promóciós tevékenység, azon dokumentumok digitalizációja, melyek a külföldön élő szlovének kulturális örökségét képezik, a kultúrák közötti együttműködés serkentése, stb.)

„Köszönjük a sok szép könyvet a bibliobusznak Vida és Gallo...”

Vir: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Dejavniki razvoja

- intenzivno povezovanje in vključevanje obmejnih in zamejskih knjižnic (in knjižničarjev) v izvajanju skupnih projektov - partnerstvo
- empatija in strokovnost
- spoštovanje splošnih in posebnih potreb uporabnikov v zamejstvu
- ustrezna izbira bralnih strategij (družinsko, medgeneracijsko branje; glasno branje; „lahko“ branje; branje v narečju ipd.)
- razvoj tehnologije (e-storitve, oddaljen dostop, digitalizacija ...)

Fejlesztési tényezők

- a határon innen és túli könyvtárak (és könyvtárosok) intenzív kapcsolata a közös projektek kivitelezése terén – partner kapcsolatok
- empátia és szakmai elkötelezettség
- a határon túli könyvtárlátogatók általános s egyedi igényeinek a figyelembevétele
- megfelelő olvasási stratégia kialakítása (családi, több generációs olvasási igény; hangos olvasás; „könnyű“ olvasmányok; nyelvjárási szövegek olvasása)
- technológiai fejlődés (e-szolgáltatások, távoli hozzáférés, digitalizáció ...)

Dejavniki razvoja

- izmenjava knjižničarjev (mentorstvo)
- prenos dobrih praks slovenskih splošnih knjižnic v zamejsko okolje
- (aktivno) sodelovanje knjižničarjev iz zamejstva v slovenskih bibliotekarskih društvih, na strokovnih srečanjih in posvetovanjih
- transparentnost izvajanja programov oziroma redno obveščanje javnosti (sprotno posodabljanje spletnih knjižnic)
- izmenjava razstav in drugih kulturnih produktov

Fejlesztési tényezők

- könyvtári szakemberek cseréje (mentori tevékenység)
- a szlovén közkönyvtárak gyakorlati tapasztalainak felhasználása a határon túli könyvtárakban
- a határon túli könyvtárosok (aktív) részvétele a szlovén könyvtári egyesületek munkájában, a szaktanácskozásokon és találkozókön
- a szervezett programok könnyű áttekinthetősége és a közvélemény tájékoztatása (a világhálós könyvtári oldalak folyamatos frissítése)
- kiállítások és egyéb kulturális rendezvények cseréje

Pravne podlage in strokovna priporočila

- Zakon o knjižničarstvu
- IFLA/UNESCO standardi za splošne knjižnice
- Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014-2018
- Strategija odnosov RS s Slovenci zunaj njenih meja
- Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
- ...

A jogi és szakmai ajánlások

- Szlovén Könyvtári Törvény
- IFLA/UNESCO közkönyvtári szabványai
- Nyelvpolitikai rezolúció a nemzeti program a 2014-2018 időszakra
- A Szlovén Köztársaság stratégiája a határon túli szlovénekkal
- A Határon Túli és a Nagyvilágban Élő Szlovének Kormányhivatala
- ...

Prihodnost branja slovenskih knjig v zamejstvu A határon túli szlovén könyvek olvasása a jövőben

Vir: Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Zahvaljujem se vam za pozornost!
Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

marjan.gujtman@gov.si